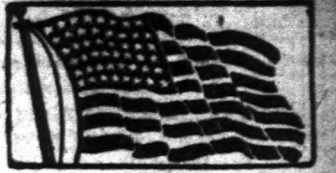

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

SZABADSÁG

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

Bolvaadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 298. SZÁM.

HARMVINCADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Kedd, 1920. december 21.

THIRTIETH YEAR

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

GENFEN IS GYŐZÖTT A TITKOSSÁG

A mandátumok feletti felügyeletet kivették a képviselőtestület hatásköréből. Minden marad a régi alapokon. Az új tagok is elfoglalták helyeiket a liga ülésén.

GENF, december 19. — A Nemzetek Ligájának képviselőtestülete öt heti tanácskozás után tegnap befejezte az ülését. A következő ülésszak jövő esztendőben lesz. Az első komoly összecsapás eredménye azt mutatja, hogy a ligában a titkos diplomácia konzervatív bajnokai győzedelmeskedtek a liberális erőket szemben.

Az utolsó ülésen igen ékes szavak hangzottak el a liga képviselőtestületének emez üléséről és rózsás színekben eszteltek annak a jövőjét, azonban ezek a szavak nem hesegették el az árnyait annak a sajnálatra méltó körülménynek, hogy a harc hiábavalónak bizonyult a multak sötét hagyományával, a titkos diplomáciával szemben.

Egy new yorki üzletember titokzatos halála.

NEW YORK, dec. 19. — Ario F. Campbell gazdag biztosítási ügynök, aki a 490 Riverside drive-on, New York előkelő rezidencia utcáján lakott, meghalt csütörtökön a Bellevue kórházban. A családja azt állítja, hogy autóbaleset okozta halálát s nem akarta, hogy nyilvánosságra kerüljön a dolog.

Holtan esett össze üzletember között a milliomos.

CHICAGO, Ill., dec. 19. — Walter Graham milliomos floridai telepítő, aki két évvel ezelőtt avval vonta magára a közfigyelmet, hogy 26.000 dollár költséggel két hétig tartó leuculusi lakomát adott barátai tiszteletére, tragikus véget ért tegnap a Sherman szállodában, a hol annak idején híres lakomáját tartotta. Éppen befejezett egy üzleti kötetét, 200.000 akor floridai erdőt adott el F. B. Cooks, cooksburgi (Pa.) deszkagyárosnak, amidőn hirtelen elszédült s mielőtt orvos érkezhetett hozzá, meghalt.

Graham alapította husz évvel ezelőtt a floridai Arcadia helységeit. A politikában is szerepelt. Egy ízben az országos demokrata bizottság tagja volt Floridában

Külföldi jelentés a budapesti nyomorról

Az orvosok eladják műszereiket. — Hólapátoló előkelőségek. — Ahol egyetlen pár cipő van a házban.

LONDON, dec. 19. — Az American Relief Administration londoni irodájában napról-napra szomorubbá válnak a közép-európai helyzetéről. A jelentések mind azt igazolják, hogy elképzelhetetlen súlyos helyzetben élnek Közép-európa szerencsétlen népei. A mai napon Budapestről érkezett a legmegdöbbentőbb jelentés, mely többek között azt állítja, hogy a magyar orvosok kénytelenek MŰSZEREIKET eladni, hogy mindennapi betévként tudják biztosítani. Az orvosok hónapok óta alig keresnek valamit, mert a betegek legnagyobb része nem képes sem orvost, sem orvost, sem orvosokat fizetni. A helyzetet még elviselhetetlenebbé teszi az a körülmény, hogy a megazlalt területekről egyre-másra érkeznek a fővárosba a "menekülő" magyar orvosok.

Legutóbb az történt meg, hogy egyik jónévi orvosnál megjelent egyike betege, akit a halál karmai közül ragadott ki, hogy halálát mondjon élete megmentéséért. Amikor a beteg elhagyta, lekasztotta a doktornak az előszoba fogasán lévő télikabját, azt eladta és ezzel a pénzzel fizette ki tartozását.

Az utóbbi napokban erős havaság dúlt Budapesten és ezáltal történt meg először, hogy hólapátolási munkára diplomás emberek, állami hivatalnokok és városi tisztviselők jelentek. Az őr munkások azt kérték csupán, hogy éjszaka dolgoztassa őket a város, amikor nem látja őket senki. A hólapátolási díjat ötven korona napeszmét fizet a város, vagyis amerikai pénzben 10-15 centet.

Az 62 esztendő Kosuth Péter, a nagy Kosuthnak délnyugati feletlen és butorosan szobában áll. A felesége epileptikus görcsökben szenved és az öreg ember nem mehet ki a házból, hogy valahonnan élelmet teremten elő, mert a család egyetlen pár cipőjét a beteg asszony hordja.

1.700.000.000 ember él az egész világon

Most jelent meg a gothai kalendárium, ami kimutatja, hogy az egész világon pontos számítás szerint 1,699,000,000 ember él. — Legsűrűbben Európát lakják, legkevésbé sűrűn Ausztráliát.

GOTHA, dec. 19. — A legújabb gothai Hofkalendár szerint az egész világon jelenleg 1,699,000,000 ember lakik. Az 1919-es kimutatás szerint az egész világon 1,646,000,000 lakott. A keleti hemiszférán, ami magában foglalja Európát, Ázsiát, Afrikát és Ausztráliát, 1,494,000,000 ember lakik. Míg a nyugati hemiszférán, ami a két Amerikát foglalja magában, 205,000,000 ember lakik. Átlagos számítás szerint a földön egy négyzetméter föld területre 28.5 ember esik. A Föld legsűrűbben lakott területe Európa, ahol egy négyzetméterföldre 117.9 ember esik. A legritkábban lakott terület a földnek Ausztrália, ahol egy négyzetméterföldre csak 1,98 ember esik. Észak Amerikában egy négyzetméterföldre huszonöt ember esik. Ezeket a számításokat meglehetősen nehézkesen sikerült csak végrehajtani. Abessziniának, a Congonak és több Ázsia vidéknek a lélekszámát így is csak hozzávetőlegesen tudták megállapítani.

KÉSZÜLETEK A FAJHABORU MEGGÁTLÁSÁRA

A gyilkos négert elszállították a hatóságok Independencéből. — A polgárorség soraiiban egy nő is teljesít szolgálatot.

INDEPENDENCE, Kans. dec. 20. — Noha jelenleg minden csendes a városban ahol a napokban a véres fajháború folyt, a hatóságok mégis minden előkészületet megtesznek a megismétlődés meggátolására. A fájháborúnak tudvalevően két halottja és sok sebesültje volt.

Öt esztendő házask az elnök és felesége

Ez volt immár a második eset arra, hogy az elnök nem sajátkezűleg vásárolta meg az ajándékot a házassági évfordulón. Wilson elnök és neje tegnap ülték meg az ötödik házassági évfordulójukat, amely alkalommal a rokonságnak számos tagja tette náluk tiszteletét a Fehér Házban. Az elnök immár második esztendeje nem képes sajátkezűleg megvásárolni az évfordulói

NEM KELL A TULBUZGÓK HITVALLÁSA

Dr. Crafts azt akarja, hogy a Kongresszus szavazza meg a "Kék Vasárnapot". — A szenátus elene van. — "A Kék Vasárnap" csak templomba lehetne menni, vagy otthon kulsolni.

WASHINGTON, dec. 19. — Egészen természetes volt, hogy a szárazak után fellépjenek azok, akik amellett vannak, hogy az ember, aki vasárnap nem tölti egész idejét a templomban, aki esetleg be mer menni egy moziba, vagy autómobilra il, az nem jó keresztény, az gazember, és azt be kell csukni. Ezek az emberek az International Reform Bureau című intézménybe tömörültek. E dícső intézménynek Dr. Wilbur Fisk Crafts az elnöke. Ez a dícső intézmény javasítással lép a szenátus elé, hogy keresztülvigye, az úgynevezett Kék Vasárnapot, a Blue Sundayt, amikor is törvény kötelezen mindenkit, hogy vagy templomban töltsse az egész napot, vagy maradjon odahaza. De színházba nem mehet, moziba nem mehet, látogatába nem mehet parkba nem mehet egyáltalán semmit se csinálhat csak vagy templomban il, vagy esendesen, még egy hangos szót se, szóva odahaza kulsolhat.

Dr. Craftsnek különben nem az első illesztája szereplése, mondják a képviselők és szenátorok, akik ellene vannak Crafts mester mesterkedésének s akik szerint ebből a törekvésből soha semmi eredmény se lesz.

Crafts már 1888-ban meg akarta csinálni a Kék Vasárnapot, az ötvenedik Kongresszus alkalmával ki akarta venni a napot a vasárnapból. Well, nem sikerült neki. De azért nem hagyta magát a derék reformátor. 1905-ben bin nélküli vasárnapot akart létesíteni, a hivatalos körök ebbe se mentek. Akkor elkezdté apostolokdni a posta útján. Propaganda dolgozat küldözgettett szét. De olyan érzéskak volt, hogy megintették.

Dr. Carftstól, a nagy reformertől, aki mindig talál ki valamit, a törvényhozók valószínűleg rettegnek. De ugyilátszik, hogy most az egyszer meg fognak szabadulni tőle. A vad szándékai és ötletei miatt a reformerek pártja három felé is szakadt és a doktor bácsi a hivaival — egy parányi kisebbséggel — egyedül marad. És így talán nem fog többet a Kongresszusban alkalmatlankodni a világmegváltó eszméivel.

Lehet talán, hogy ő maga nem fog többet jelentkezni, hiszen az egész életében elég nagy vereségeket szenvedett, de mint minden ilyen embernek, neki is lesznek tanítványai, akik majd tovább viszik az eszmét, mit talán száz, vagy kétszáz esztendő múlva diadalra tudnak eszteljen vinni, kitarító munkájukkal. Mint ahogy több, lehetetlennek látszó dologt makacs-sággal, szívósággal, kitartással, esztendő hosszú munkájával végre mégis kivívtak.

BEZART A CERNAGYAR.

Williamtie, Conn.-ból jelentik, hogy az American Thread Company december hatodikától kezdve összes gyáraiban hetenként csak egy napot fog dolgozni további intézkedésig. A gyár vezetősége azt adja okul, hogy nincsen elég rendelése a gyárakat teljes üzemben tartani. Kétszer hétszáz munkás vezette el a kenyéret a cernagyar lezárásával.

A banditák mind vakmerőbbek az amerikai nagyvárosokban

New Yorkban újjászervezik a rendőrséget. — Újabb utónállás Brooklynban. — Atlantic City közelében védelem szervezkednek a polgárok. — Nagy rablások Cincinnatiában és Columbusban.

Az a bűnözési hullám, amely a háború befejeztével elementáris erővel támadt fel asaknem az egész világon, mind hómlyogóbb áradattal önti el az amerikai nagy ipari városokat. A rendőrség a legtöbb helyütt teteletlen a mind vakmerőbbé váló banditákkal szemben, akik már sok helyütt azt a fáradságot sem veszik maguknak, hogy megvárják az éjszaka sötétjét, hanem nappal végzik a mugok csirkefogó munkáját. Hogy milyen mértékben kerültek a városok ebbe a bűnhullámba, azt az alábbi táviratok igazolják.

COLUMBUS, O., dec. 19. — Columbus és Chicago között az egyik vonaton tegnap is meretlen tettes ellopta Alvin Bernstein chicagói ékszerüzletének a mintáskönyvét, amelyben 20.000 dollár értékű drágakövek és ékszerek voltak Berstein a lopást ma reggel vette észre, amikor a vonat Columbus felé közeledett. A rendőrség még nem talál nyomot.

NEW YORK, dec. 19. — Mialatt a rendőrség kebelében megindult az újjászervezési folyamat, a banditák Brooklynban újabb gaztetet követtek el. Két ékszerkeret szállító kődöncöt tartóztattak fel és 10.000 dollár értékű drágaköveket és 2000 dollár készpénzt raboltak el.

A rendőrség megerősíti a járőröket azokban a városrészekben, ahol az ékszerészeknek üzletei, irodái vannak és egyébként is sok változtatást visk keresztül a saját kebelében. CINCINNATI, O., dec. 19. — Ma délután három bandita öt embert tartóztatott fel a D. P. Foley Contracting Company irodájában, amely társaság az itteni földalatti vasut egy részét építi. A banditák elloptak 3800 dollár tartalmú fizetési borítékokat.

A hivatalnokok éppen a borítékokat készítették, amikor az álaros banditák beléptek. Revolverekkel sakkbán tartották a hivatalnokokat, aztán összeszedték a pénzt és nyugodtan, de sietve eltávoztak.

ATLANTIC CITY, N. J., dec. 19. — A közeli Port Republic lakossága szervezkedett, hogy megfoghassa, avagy sakkbán tarthassa azokat a banditákat, akik mostanában itt egyre-másra követik el a betöréseket. A terror csoportnak a rendőrség szerint egy nő a vezetője.

ST. LOUIS, dec. 19. — A bandita tegnap bement William Mauehnak és hasonlóvá fának a South Broadway levő ékszerüzletébe, ott megátózták a tulajdonosokat, aztán pedig összeszedték az ékszereket. Világos nappal volt, de azért a legvakmerőbben kinyitották a kirakatot is és az utcai járőreket szemlélve kiszedték onnan az ékszereket. Aztán egy autómobilon elváltak. Az elrabolt ékszerek és pénz értéke 5400 dollár.

WILMINGTON, Del., dec. 19. — A közeli Elsmereen tegnap banditák betörték a postahivatalba és annak kasszájából 3000 dollárt raboltak el.

COLLINSVILLE, Ill., dec. 19. — Az itteni postahivatalban tegnap banditák jártak és bélyegeketben 20-25 ezer dollárt raboltak el. Az egyik járőrkélt hallotta a kassza robbantásának zaját, azonban mielőtt a rendőrök odaértek volna, a banditák eltávoztak.

MORRISTOWN, N. J., dec. 19. — E város és Elizabetht között tegnap kora reggel két álaros bandita 300 dollárt rabolt el tiz utazótól.

AGYONLÖTTE MAGÁT A VILÁGHABORU EGYIK NAGY HŐSE

Pat O'Brien, aki a legvittebb amerikai katonák egyike volt a világháboru alatt, agyonlötötte magát. — Nem akart viszátrni hozzá a feleségét, azért vált meg az életől.

LOS ANGELES, dec. 19. — Pat O'Brien, a háború egyik legvittebb amerikai katonája, hadnagy, tegnap holtan bukkott az itteni Hotel Alexandria egyik szobájában az ágyra. Általosa koponyáját. Az éjjeli székényen egy cédulát hagyott, amelyben a hős katona gyávnak nevezte magát.

Pat O'Brien különben öt háborút csinált végig. Az ötödikben, a világháboruban, mint a Royal Flying Corps tagja vett részt. Pat O'Brien harminc évet volt. Elvált a feleségétől és később mindent elkövetett, hogy az asszony visszatérjen hozzá. Az asszony ezt azonban nem tette meg. Az asszonyt jól ismerték a mozivilágban. Különb mint írón is elég ismert.

O'Brien felesége különben a szálloda egy másik szobájában volt és hallotta a lövést, amely a férje életét kioltotta. Együtt jöttek a hotelba, hogy életük nagy kérdését megégyezzer megbeszéljék. Oaklandból jöttek mindketten.

O'Briennek másnap vissza kellett volna térnie San Franciscoba, hogy az angol konzul kezéből, az angol kormány kitüntetését, egy arany keresztet, elfogadják. A cédula, amit maga után hagyott, többek között a következőket mondja: "Csak egy gyáva tehét azt, amit én teszek, és én azt hiszem, gyáva vagyok. De a háború minden háborús rekordomnak, csak az vagyok én, mint a többiek mind — egy kis darab agyag. Ami téged illet, édes kis feleségem, rád gondolva halok meg. Rátok is gondolok kedves jó anyám, nővérem és fivéréim. Bár a jó Isten meghallgatná az imádságomat ma, mint

A FORRALALOM VÁG-REDMÁNYE

LONDON, dec. 19. — A cseh-szlovák kormány hivatalosan jelenti, hogy mindemittig vezetett a forralalom. A kormány győzedelmeskedett az egész vonalon és a kommunisznak és a terve, hogy Cseh-Szlovákiából szoviet katonaságot csináljanak, teljes kudarcot végződött. A forralalommal több kötetet vesztett és vezetőjét már alá helyesték.

AGYONLÖTTE MAGÁT A VILÁGHABORU EGYIK NAGY HŐSE

Pat O'Brien, aki a legvittebb amerikai katonák egyike volt a világháboru alatt, agyonlötötte magát. — Nem akart viszátrni hozzá a feleségét, azért vált meg az életől.

Anyomor kibékíti az ellenséges népeket

BRÜSSZEL, dec. 19. — A szövetséges pénzügyi konferencián sok államférfi adott annak a véleményének kifejeztét, hogy az európai nemzetek, a volt ellenségek kibékíti egymással közös nyomoruságuk, sulyos pénzügyi helyzetük.

Dr. F. Giannini olasz delegátus mondotta meg ezt legőszintebben: "Ez a konferencia volt a háború óta a legsikeresebb nemzetközi gyűlés, mondotta ki Dr. Giannini. Nem volt rajta fenyegetőzés, kellemetlenkedés. Németországnak ugyanaz a baja, a mi a szövetséges országoknak. Mindannyian nyugunk a háborús adósságok sulya alatt. Egyformán érdekel bennünket, hogy miképpen is lehetne ezeket az irrtózas terheket minél előbb lerázni nyakunkról."

Németország már ajánlatot tett arra, hogy Franciaország és Belgium letarolt részét felépíti, csak arra kérte a szövetségeseket, hogy adjanak pénzt, amellyel a német vállalkozók és munkások megkaphassák fizetésüket.

ELŐKÉSZITTE AZ ÚJ ELNÖK AZ ÚJ LIGÁT

A megválasztott elnök kijelentette, hogy sikerült egy új népszövetség gondolatának alapját megvetni. — A Harding-féle Liga mellett nyilatkozott Bryan is.

MARION, O., dec. 19. — Harding megválasztott elnök immár megállapodásra jutott saját magával arra vonatkozólag, hogy az Egyesült Államok milyen népszövetségnek legyen tagja. Harding ugyan kijelentette, hogy a tervezetnek a részletei még nincsenek kidolgozva, de kijelentette egyuttal, hogy az egész rendszernek a váza már teljesen készen áll.

Harding tervében nemesleg egy nemzetközi bíróság van benne, nemcsak egy szűkebb hatáskörű arbitráli bizottság hanem egy komoly szövetség. Egy interviu során Harding többek között a következőket mondotta: "Minden reményem megvan ahoz, hogy ami Amerikánál végre majd elfogadható helyét egy méltó szövetségben, amire hivatott, hogy a világ bekeje felett örökölje."

Megvagyok róla győződve, hogy az amerikai nép mindegyik tagjának eleget tudnia kell arról, hogy az új szövetség, amit minden amerikai örökségként örököl.

Ennél a kijelentésnél jeles volt William Jennings Bryan is, aki Harding ez utolsó kijelentésénél helyeslőleg bólintott a fejével.

Mr. Bryan különben szintén nyilatkozott, nem olyan hivatalosan, mint Harding, inkább csak odavetült, néhány szóval kijelentette, hogy ő maga is sokkal jobban szeretne valamit alapú népszövetséget, mint most a Nemzetek Ligája. Kijelentette, hogy ő mindig ellene volt a X. szakasznak, de azért mégis hajlandó volt az úgynevezett wilsoni Ligát elfogadni, mert remélte, hogy a meg nem felelt szakaszokat és kifejezéseket a Liga alkotmányából később majd ki lehet küszöbölni.

Mr. Bryan — mondja ő maga — akkor vesztette el a türelmet és, amikor látta, hogy Wilson milyen makacsul ragaszkodik a X. szakaszhoz, kijelentvén, hogy az képezi a Liga alkotmányának a veletjét.

Felhivatosan tudják, hogy Mr. Harding tervezte, ami csak most kezdenek majd megvitatni, olyan, ami a mérsékeltebb és a radikálisabb republikánusokat is kielégíti.

Fehér karacsont jó a hackensackj proféta.

HACKENSACK, dec. 19. — Andrew J. De Voe, a hackensacki időjárás, aki már huszonöt éve óta jóslgatja, hogy az ünnepek milyen idő lesz, azt mondja, hogy az idén a karácsony erőse lesz, de az eső hamarosan hős fordul. De Voe szerint az első hóvárharok december 27-én lesznek. Az új év napján tiszta, hideg időnk lesz.

Zaklatják a pálinkások West Virginianban is.

HUNTINGTON, W. Va., dec. 19. — West Virginia történelmében nem tartottak még olyan "moonshine" razziait, mint amelyen most volt Logan megyében. Kiféne nappal ezelőtt kezdődött a most ért véget. Az eredmény tizenhét vadlót, husz kiskisüt, 100 gallon raisin jack, 500 gallon pép és 40 pint brandy whiskey.

KÉRT
ALAM KOLDHET
GBA
ekre bárhová.
RA
nyugták a pontos kifizetéseket.
LEVELEK
beszerzése.
S VONALAKRA.
bizalommal
ló bankomhoz.
A következő címre:
Jr. Banker
Pittsburgh, Pa.
egy fél blockra.

50
Pénzért
ának.
bb boldogulást

gyar-Angol

Szótárt
es szót s an-
eglevő csekély
esszi, ha azon-
n a címen:
DSÁG
171
OHIO

ett követte
hogy az önk dohányát
ra voltam, hogy felhagytam
dohányt megpróbáltam, de
ntam egy üzletben az önk
HANYAT
magot s azóta megint jó-
akos s ugyangy vélekedik
megléssa, hogy jobbat még
minden jobb üzletben. Ha
hoz a címét s mi küldünk
adék árjegyzékünket. Cím:
TARSA
NEW YORK, N. Y.
k c z

DSÁG
INTÉZETE
berendezett
Amerikában,
par keretébe
omatványok
alatt, a leg-
n készülnék.
ykepekről és
zeteket, ugy-
n könyvek
rú és diszes

ON ROAD
ND, OHIO

ALOM
31 Streeten Chicago és Hins-
DR. COLNOURT.
ekert és csirke neveléshez.
FEKETE
Chicago, Ill.
298-98

ERFIÁK ESNÖK
szerveznek, keresnek fel
DR. COLNOURT.
gy gyakorlaton van krónikus és
ah hajók kenelében. A legújabb
újabb módszerrel, világszerte a
nkiak felszerelésüket használják
kádától nem rúd vissza be-
redésben. Jól ill. beszáll
velem betegeség. Személyesen
dóm meg és elöl alkalommal
ndom, s egykísérlet-e vagy
Jól ill. azonnal, a hitelesítet-
te, mert a betegségek nem marad-

E. F. COLHOVER
PITTSBURGH, PA.
6-ig. — Vasárnap 10-től 2-ig.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.

An Ohio Corporation. J. K. Csorna, President; Dr. Andrew Csorna, Secy.-Treas.

Founded by
E. T. Kohányi
Kohányi Tibor

DR. ANDREW CSORNA, Editor

Printed and Published at Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3282 City Central, 1281.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$2.00, hat hónapra \$1.00. Kint: egész évre \$3.00, hat hónapra \$1.50. SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$2.00, half year: \$1.00. Foreign countries: one year: \$3.00, half year: \$1.50. Cleveland one year: \$2.00, half year: \$1.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

Eastern Office:
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York
Cetevetési: Joseph Horváth, Manager.

Gyáva-e az öngyilkos?

A 'repülőhős' esete

Pat O'Brien, az Egyesült Államok hadseregének egyik legvitézebb katonája volt — így mondják azok a naphírek, amelyek a haláláról beszámolnak. A halálát a hőskatonának okozta — öngyilkos lett. Mellékes hogy hol, mellesleg, hogy miért, az egész öngyilkossági hírből talán még az sem fontos, hogy egy vitéz katona követte el.

Ez a fontos — Pat O'Brien egy kis irást hagyott hátra, amiben gyáva-sággal vádolja magát. Valószínűleg arra céloz ezzel, hogy az öngyilkos gyáva.

Aljúnk meg egy pillantra ennél a kijelentésnél.

Nagyon sok esett már arról, vajon bator ember-e az öngyilkos, vagy gyáva. Azok, akik megborodnak attól a gondolatától, hogy valaki két fog és azt a szívébe szurja, vagy kötelel, amit a nyakára hurkol, vagy revolvert, amivel meggyilkolhatja magát, akik nem képesek magukat egy öngyilkos lelki állapotába képzelni, azok hajlandók az öngyilkost nagyon bátornak tartani, mert hiszen csak azt látják, hogy az öngyilkos fejevert — ezt a szót szeretnék magyabüvelni irni — fejevert vesz a kezébe és önmaga ellen fordítja. Embert ölnék, ugyazólván a szemük láttára, akik talán egy lénynek az életét nem volnának képesek kioltani.

Az okosabbak, a felvilágosodottabbak, a filozofsabbak elemek előtt az öngyilkosok gyávák. Mert elszaladnak az elől a baj elől, ami fenyegeti őket, ami sajnárgatja őket, elszaladnak azelől, ami fáj nekik. Elmenekülnek a halálba. Beleegnek a nagy semmibe, a nagy feketeségbe — elmenekülnek a bizonytalanságba a rideg és keserű valóság elől.

Mi lehet vajjon az igazság. A materiálista természetű tudósok szerint a halál egy imaginárius valami, mert halál mindenben, csak alakátalakulás van, formaváltozás. Nem én élek, hanem az engem alkotó sejtek, ezek pedig halhatatlanok, tovább fognak élni, ha az ugynevezett lélek ki is lépne belőlem. Az élet a sejtekben van.

A vallások szerint igen van lélek. És a lélek — minden egyes vallás szerint, ebben nincsen különbség — el fogja venni a maga büntetését azokért a rosszakért, amiket ezen a világon elkövetett. Az öngyilkosság pedig minden egyes vallás szerint bűn, lázadás egy felsőbb hatalom akarata ellen. Van még egy, hogy ugyanazok székta, a spirítizisták, akik nem hisznek a tulvilági büntetésben, csak bizonyos elredezettégekben hisznek, egy Energia különböző megnyilvánulásaiban, — de még ők is azon a véleményen vannak, hogy az öngyilkos nem menekült meg a bajaitól, mikor eldobta magától az életet, mert a lelke, amely nem veezteke le a multban elkövetett bűneit a világi életben, újra visszatérül a földre, talán még rosszabb körülmények közé s elől kell a szenvedéseit kezdeni — amíg meg nem török.

Pat O'Brien hadnagy vagy tudott ezekről, vagy nem. Ha tudott, előtte állhatott a rettetenes pespektíva. Ha nem tudott, tudatlanul ugrott bele az ismeretlenbe. Hogy mi fog vele történni, semki se tudhatja teljes bizonyossággal. De, hogy gyáva volt, amint azt saját magáról állította, azt nem hiszük. Akármilyen fájdalomtól szabadulni is, de a bizonyosságból beleugrani egy talán sokkal nagyobb bizonytalanságba, bátorság, nem pedig gyáva-ság.

A népszámlálás tanulságai

Népszámlálás és a tudomány. — Milyen irányban halad a nemzet? — Az utolsó tíz év alatt közel 14 millióval emelkedett a lakosság száma. — Amerika és a "nemzeti irány. — Amerikanizálás az egész vonalon.

Uncle Sam minden tizedik esztendőben számadást tart a maga polgárai, illetve a földjének lakosai között. A statisztikai tudomány elvei alapján és kifejlesztett módszere szerint az ország minden egyes lakosáról, ennek személyi és anyagi adatairól számot vesznek népszámlálási biztosok. Az összegyűjtött adatok alapján összeállított statisztikai kimutatások azután hű tükröt mutatják annak, hogy az ország halad-e, avagy esett-e az elmúlt tíz esztendő alatt és egyben fokát is mutatja a haladásnak és esetleg az esésnek.

Minden százaz voltak dacára is rendkívül fontosak ezek az adatok. Nemesak a fentiek okából, hanem azért is, mert az egyes statisztikai tételek összehasonlításából a logika örök törvényei alapján megállapítható az is, hogy bizonyos dolgokban hol van a baj, hol van a hiba. És ez nemesak az eszmél állapítható meg, hanem sokszor az emelkedésnél is. Bizonyos emelkedés is kiros lehet. Egyes ágának abnormális emelkedése más ágának abnormális esését idézi elő és az egészséges társadalmi, közgazdasági, vagy politikai egyensúlyt veszélyeztetheti.

Ezért ezek a statisztikai adatok mérhetetlen kincsesházai a gondolkodónak, az államférfinak, a közgazdásznak, a társadalomtudomány gyakorlati alkalmazójának. Ezek a statisztikai adatok sok egészséges reform keresztülvételére adták meg az alapot.

Az alábbi sorokban a mostani népszámlálás statisztikailag feldolgozott adatai alapján fogunk véleményt mondani bizonyos tényekről, úgy, ahogyan ezeket a tényeket a népszámlálási statisztika adatai mutatják.

A statisztikai számai beszélnek. Még pedig tanulságos történeteket beszélnek azoknak, akik a tudomány és a gondolkodás szemüvegén keresztül nézik és hasonlítják össze azokat. Példának vegyük csak a népességi statisztikát. Az Egyesült Államok szempontjából nemesak az a kérdés fontos, hogy az ország lakossága mennyivel szaporodott, ha egyáltalán szaporodott, hanem életbe-vágon fontos annak a megállapítása is, hogy az esetleges szaporodás helyes irányban történt-e. Ez a helyes irány az Egyesült Államokban csak az lehet, amel az egységes amerikai nemzet megeremtése felé vezet. Amennyiben az adatok azt állapítják meg, hogy a fejlődés iránya helytelen, az arra hivatott tényezőknek kötelességük a maguk intézkedéseivel helyes irányba terelni azt.

Ami általánosságban illeti a népszámlálási népességi adatait, a statisztikai hivatalnak feldolgozott és októberben közzéadott számdatai szerint az Egyesült Államok területén a népszámlálás időpontjában 105 683 108 ember lakott. Ezenkívül még vagy tizenkét millió ember él az Egyesült Államok lakosságát a kontinensen kívül, azonban ezeknek a számdataival jelenleg annál kevésbé foglalkozhatunk, mert hiszen ezeket az adatokat mind-edeig nem tette közzé a statisztikai hivatal. Az Egyesült Államok negyvennyolc államában 1920-ban az adatok szerint 13 710 8042 emberrel élt több, mint 1910-ben. Az ezt megelőző évtized folyamán nagyobb volt a népesség szaporodása. 1910-ben 15 977 691 emberrel élt több az országban, mint 1900-ban.

A szaporodás esökensének az utolsó évtized alatt egyedül ők a háború volt. A háború előtt ugyanis évszázadok óta egy millió szaporulatot jelentett a bevándorlás, amely a háború alatt csaknem teljesen szünetelt.

Az utolsó húsz esztendő folyamán 1900-tól 1920-ig kerekszám-ban 30 000 000 lakossal szaporodott az amerikai kontinentális földterület az Atlanti Óceántól a Csendes Óceánig és a kanadai határtól le egészen a Rio Grandeig, illetve a mexicói öböl. Kerek számban beszélve, 1900-ban 76 millió lakosa volt, míg most 106 millió lakosa van az Egyesült Államoknak.

Érdekes, ha ezeket az adatokat a régebbi censzusok megfelelő adataival összehasonlítjuk. 1840-ben, tehát több mint két évszázaddal az első települések után csak tizenhét millió lakosa volt az Egyesült Államoknak. Így megállapítható mindjárt is, hogy a most elmult tizenkét esztendő alatt a lakosság száma többel szaporodott, mint amennyi 1840-ben az ország összes lakosságának száma volt. Az 1850-ik évben megjelent népszámlálási alkalmával az ország területe Texas és California megszerzésével gyarapodott és a lakosság szaporodása ez idő alatt huszonegy millió volt, vagyis jóval kisebb, mint amennyit szaporodtunk azóta, amióta a huszadik százada léptünk.

1860-ban, közvetlenül a polgárháború kitörése előtt 31 500 000 volt az ország lakosságának a száma, a déli és az északi államok beletért. Ennek a polgárháborúnak egyes veteránjai még élnek, sőt sokan közülök a kongresszusban törvényeket csinálnak. És ime ma már háromszor annyi lakosa van az Egyesült Államoknak, mint volt 1860-ban. E E vonatkozásban érdemes megállapítani azt a tényt, hogy a polgárháború főkérdése a rabzoltság, illetve az államok joga volt ugyan, azonban az északi államok győzedelmét az tette lehetővé, hogy az 1860-at megelőző egy vagy két évtized folyamán a lakosság eltoldott és az északi államok megszorodott. A Mississipp-i völgynek ny államai adták meg a diadalmas lökést az északi államoknak. Ezek nélkül a különválás tendenciája győzedelmeskedett volna.

A népességi statisztikák a nemzetiségekre vonatkozó része ma már fokozott mértékben érdekli az amerikai közvéleményt. Ma már rájött a világ legnagyobb része arra, hogy a nemzeti egységnek az egységes nyelv egyik főbbosítéka ugyan, azonban ennek az egységnek semmi esetre sem szolgál előnyére az, ha a másnyelvűeket üldözik, avagy járomba hajtjuk. Ha Németország más politikai folyotatott volna a keletporoszországi lengyelekkel, az elszász lotharingiai franciákkal és a schleswigi dánokkal, akkor az elnémetelés sokkalta jobban sikerült volna, mint ahogyan sikerült. Mindezek dacára azonban E Németországról is állapítható meg, ami Franciaországról, Olaszországról Spanyolországról, Angliáról, hogy tudniillik ezek az országok az egyöntetiség vonalán haladók nagy nemzeti fejlődést képviselnek, az egységes nyelv hatalmas tényezőjével összekapcsolva. Így az Egyesült Államok is tudja azt, hogy az angol nyelv, mint közös nyelv, mily hatalmas tényezője a nemzeti fejlődésnek, miért is az iskolákban, a bíróságok előtt, a kereskedelmi életben még az eddiginél is fokozottabb mértékben fogják az angol hivatalos és nélkülözhetetlen nyelvnek tekinteni. Ezt az alapelvet a bevándorlók annál is inkább elfogadják, mert hiszen a gyermekeik már angolul tanulnak, angolul beszélnek. Ez adja meg az impulzust az amerikanizálás folyamatához. Hogy pedig a amerikanizálás szükségessége mennyire áthatotta az amerikai közvéleményt, mi sem mutatja jobban, mint az, hogy még az American Legion, ez a tisztán hazafias alapokon álló hatalmas egyesülés is programjába vette.

Agonylőtte szerelmét Londonban egy amerikai.

Wrangel látogatást akar tenni Párisban.

LONDON, dec. 19. — George Augustus Kelly, omahai születésű fiatal ember végig harcolta a háborút, mint amerikai repülő-tiszt. A háború után Londonban telepedett, mint egy nagy amerikai hirdetői vállalat alkalmazottja. Közben beleszeretett Miss Sofia Erica Taylorba, egy táncosnőbe. A szép táncosnő azonban — est valkotta a művésznő szabályára a rendőrségen — az utóbbi időben elhidegetett Kellytől és egy kapitány udvarlását fogadta. Kelly tegnap megjelent a szépművészeti lakán s mielőtt megakadályozhaták volna, agyonlőtte a lányt, azután önmagát.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 19. — Báró Wrangel generális, az orosz bolsevikellenes sereg megszervezője vezére, a francia hadihajók egyikén, a Provencon elhagyta Konstantinápolyt, hogy felkeresse volt katonáit és azokat a krimeai menekülteket, akiket Gallipolisban és Lemnoson helyeztek el.

A tábornok tovább indul a tunisi Bizertába, ahol megtekintti a menekült orosz flottát, majd Párisba megy, hogy megtudja, mi lesz elmenekült hadseregével.

Változások apostakörül

Republikánus terv

Mint Washingtonból írják, az ottani beavatott körök csaknem bizonyosra veszik azt, hogy az új kormányzat kormányalétekor nemesak a főbb és felelősségteljesebb hivatalnokokat fogják republikánusokkal kicserélni, hanem egyben a postamestereket is. Ez hír nagy riadalmat keltett postai körökben és a kongresszus tagjait máris a kérdéskör egész özönével árasztották el ebben az irányban.

Wilson elnök 1917-ben egy közszolgálati rendeletet bocsájított ki, amely szerint a postamestereknek le kell tenniük a közszolgálati vizsgát, az ugynevezett civil service examinationot, amelynek megtörténte után az elnök nevezi ki és a szenátus erősíti meg a kinevezésüket. Ebből általában azt következtették, hogy ezzel megváltozott ez eddigi státuszuk a postamestereknek és hogy a kinevezésük most már csak egy életfogytiglani lesz, mint a többi köz-tisztviselőké.

Az érdeklődők azonban alaposan eszlődtek. Ugy a postaiügyi miniszterünknek, mint a közszolgálati hivatalnak a nézete szerint ugyanis ez a rendelet egyáltalán nem változtatta meg alapjában a postamestereknek eddigi státuszát. Ez egy egyszerű elnöki rendelet, amelyet a következő elnök akkor és úgy módosíthat meg és helyezhet hatályon kívül, amikor és ahogyan jónak látja.

Hogy Harding, az új elnök meg fogja-e változtatni ezt a rendeletet, azt ma még tudni nem lehet. Az azonban bizonyos, hogy az illetékes körök nagy nyomást fognak rajta gyakorolni ebben az irányban, amél is inkább, mert a postamestereg általában a legjobb szöveltségi hivatalok egike és sokalkalta több posta mesteri hivatala az országban, mint másféle kormányhivatal. Csaknem minden városban máris vannak postamester aspiránsok és ezeknek a befolyásos támogatóik bizonyára minden követ megfognak mozgatni az érdekükben.

Ezért igen valószínű az, hogy a Wilson kormányzat által kinevezett első, második és harmadosztályú postamesterek hamarosan elvesztik az állásaikat, amint a Harding kormányzat kormányra lép.

Washingtoni hírek szerint a kongresszusnak csaknem valamennyi republikánus tagja azt tartja, hogy Hardingnak meg kellene változtatnia a Wilson rendeletét, annál is inkább, mert sok ember, sok hűséges republikánus van, aki jutalomra vár és mert természetes az, hogy a hadizsákmány a győzöttek illeli meg.

A dolog rendje minden valószínűség szerint az lesz, hogy a Harding kormányzat annak rendje és módja szerint meneszteti fogja a demokráta postamestereket, amint ezeknek négy esztendő szolgálati határideje lejár. Mint-hogy pedig alig van olyan nap, amelyen néhány ily postamestereg határideje le nem járna, valószínű, hogy a szenátus állandóan foglalkozni lesz kénytelen a kinevezések megerősítésével. A republikánusok vezéreinek nézete szerint a postamesteri állás mintegy közvetítő a nép és a kormány között, amennyiben a postamester érintkezik az összes szövetségi hatóságok közül legközvetlenebbül a néppel magával. Ezért azt hiszik, hogy jó, ha a postamester a kormány politikai irányát képviseli.

Burleson jelenlegi postaiügyi iminiszternek rendes szokása az volt, hogy a repub-

likánus postamestereket demokráttákkal cserélte ki. Bizonyak mondható tehát, hogy a republikánusok most alaposan vissza fogják adni a kölcsönt.

Jó hír a befegeknek!

DR. NEUMAN ARTHUR, Paternál. N. J., 147 Ellison St., Paterson, N. J.

30 éve működő magyar orvos és speciális gyógyít lelkilegteremtés minden betegnek szenvedő férfit és nőt. Rendel 10-7-ig. Vasár- és ünneppalapon 10-12-ig. — Levélre válaszol.

Pénzküldési árjegyzék:

MAGYAR KORONA:	2.50
1000.....	24.00
10000.....	240.00
CSEHOSLOVÁK KORONA:	12.50
1000.....	125.00
10000.....	1250.00
JUGOSLÁV KORONA:	8.00
1000.....	80.00
10000.....	800.00
RÓMÁN LEI:	14.28
1000.....	142.80
10000.....	1428.00

THE STATE BANK
34 GRAND ST., NEW YORK, N. Y.

Fontos Üzenet az óhazából!

Dr. Fantos Elemér államtitkár és pénzügyi szaktekinetely a Külföldi Magyarság című előkelő lapban a következő megszívlelésre méltó sorokat írta:

Hazádnak segítség -- magadnak haszon!

Az amerikai magyarkör letétele hazai bankokban Magyarország jelenlegi szomorú pénzügyi viszonyait között a legközvetlenebb és leg-hatásosabb segítség, amelyet amerikai polgártársaink nyújthatnak és amelyre valószínűtlen, hogy a magyar pénzértékét egy csapással előbbre vebítenék a javulás útján, az volna, hogy a rendelkezésre álló dollárfelesleget koronákban hosszabb időre hiteleznek, vagy hitelez adnak.

A magyar állam a jelenlegi körülmények között alig remélheti, hogy valutakölcsönt kap a külföldtől. Pedig nagy és állandó külföldi hitekre van szükségünk.

A mostani sávár külpolitikai helyzetünkben egyedül az amerikai magyarság áldozatként támogatása segíthet az ország pénzügyi gondjain.

Nem kívánjuk, hogy tökefeleslegüket a hitelbeli amugy is tülterheltséggel állítsák adóik. Juttassák el betétegyanánt a magyar pénzintézetekhez, melyek fizetési képességhez semmiféle kétség nem fér.

"Az amerikai magyarkör tőkések ezzel nemesak hazafias dolgot művelnek, hanem óriási nyereségre is tesznek azért, mivel azért a koronáért, melyet minden dollárért nálunk elkönyvelnek, idővel jó koronát fognak visszakapni, vagyis negyvenötvennyelven értékben fogjuk visszafizetni azokat az adósságokat, amelyekért már most is magasabb kamatot kínálnak, mint amilyen kamatot hasonló biztonságos elhelyezés mellett Amerikában fizetnek nekik, úgy, hogy valójában csak jó üzletről van szó és a hazafisságra csak azért hivatkozunk, mert jól tudjuk, hogy amerikai polgártársaink ebben az elhatározásukban mégsem az üzlet, hanem erkölcsi szempontok irányítják."

Mi bármely összeget a legolcsóbb napi árfolyam mellett bármely biztos hazai bankhoz vagy takarékpénztárhoz átutalunk és betétkönyvét a legrövidebb idő alatt kihazatjuk. Kis összeg is segítség, mert kis összegekből lesznek a milliók.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

Németh János, elnök.

Főüzlet: 10 EAST 22nd ST. 1597 SECOND AVE. a bankpalotában.

Fióküzlet: Cor. 83rd St. NEW YORK CITY.

A Csecsemő Köhögésének gyógykezeléséről egy orvosnő és orvosok, mely nem tartalmaz opiumot. A Piso's gyenge, de hatásos; kellemes ízű.

PISO'S

szert kérjen a gyógyszerésztől.

HIRDESSZEN A SZABADSÁGBAN

Ha Amerikába kihozatni
akarja rokonát, forduljon bizalommal hozzám. OHÁZABA UTAZÓK KERJENEK HAJÓ ÁRJEYZÉKET. PENZKÖLDEMEZYEKET a leggyorsabban eszükölk. UTEVELEKET MEGSZERZEK. Irjon még ma e címre:

MORRIS ENGEL, Bankár
129 Greenwich Street, New York, N. Y.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

DECEMBER 30-AN ÉS FEBRUAR 19-ÉN

Indul NEW YORKBÓL, anélkül, hogy más hajóra kellene átállítani, egy-egy napra.

BRÉMÁBA S. S. SUSQUEHANNA

Jelentkezni: 45 Broadway, New York, vagy 69 State Street, Boston, Mass., vagy a helyi ügynökséknél.
Teher Csatály: 120 Broadway, New York City.

A bevándoroltak gyermekei

Egy elemi iskola tanítónő — írja a Detroit Free Press — azt a meglepő kijelentést tette a minap, hogy szívesebben oktatja a bevándorolt európaiak, mint a benszülött amerikaiak gyermekeit. Mikor megérdezték, hogy miért, kifejtette, hogy a bevándoroltak gyermekei, még azok is, akiknek szülei csak törve beszélnek az angol nyelvet, sokkal engedelmesebbek, sokkal jobban hajlanak a fegyelemre és sokkal ügykezőbbek, ambiciózusabbak, mint a benszülött amerikaiak gyermekei. Túrelmetlen, nem katedrara való, lobbanékony természetű amerikai tanítók szájából gyakran haljuk azt a kifejezést, hogy a bevándoroltak gyermekeinek esze — "nem fog elég elején." Ennek az okostoba, gonosz általánosításnak magyarázatát tisztán, kizárólag a tanító felületésében rejlik, elfelejti, hogy az a kis ember otthon más nyelvet, más nyelvet beszél, más nyelvhez van szokva, a hozzá intézett kérdést tehát le kell előbb fordítania a megszokott idegen nyelvést s csak azután jön tisztába azzal, hogy tulajdonképp mit is kérdeztek. Lassan-lassan azonban ezt a nehézséget is leküzdji, belemegy a vérébe az angol nyelv is és rendszerint kifogástalan, nagyon gyakran pedig kitünő tanuló lesz belőle.

Az engedelmisségen, a fegyelemre való készségen az ambición kívül egy más jelentős tényező, ami megkönnyíti a bevándoroltak gyermekeinek oktatását és ez a bevándorolt anya érdeklődése a gyermek fejlődésére, iskolai előmenetele iránt. Nem oktan kritizálásban, nem a tanítói munkába való beleszóolásban merül ki ez az érdeklődés, de a tanítói tekintély fenntartásában. Mintha a bevándorolt szülők minden fordításra arra irányulna, hogy legalább a gyermekek tudják azt, amit ők nem tanulhattak meg. A benszülött amerikai gyermekek túlságosan sokat vendégeskednek, nagyon gyakoriak az autó-kirándulások, a kelletnél többet vannak a moziban — mindez pedig sokkal messzebbre sodorja az iskolától a figyelmüket, mint szabadna. A bevándoroltak gyermekeinek lelke sokkal közelebb marad az iskolához, jó tanító kell tehát csak ahhoz, hogy ez az engedelmes, fegyelmezett, ambiciózus kisember tényleg jó amerikai polgárrá legyen.

Egy detroit-i amerikai lap mondja mindezt, jó lenne, ha megszívlelnék az idegenek ehez való uszításban, a bevándoroltak elleni gyűlölség szításában vigékedő hamis proféták is.

A genfi meghazudtolás

A NEMZETEK LIGÁJÁNAK meg volt a bemutatkozó előadása. A világbéke hőszerelemsei — sajnos, azonban még mindig csak a szájakon hordják a hő szerelemet — öt héten át tanácskoztak Genfben és az öt heti tanácskozás, az öt heti szöszaporítás koncekvenciájáért megszünazhatjuk, hogy — bizony most is a füstje volt nagyobb a dolognak, nem pedig a tüze.

Veszekedtek a jó-urak, vitáztak nagyokat — s azután szerzeszedtek. Beeresztették a Ligába Bulgáriát és Ausztriát, ezzel azonban alighanem ki is merítették a tanácskozás lényegét, minden, amit ezen felül történt, vajmi kevés konstruktív értékkel bírt. Az öt hetes konferencia legjellemzőbb, legfontosabbon sajátosága azonban mégis csak az volt, hogy — a tanácskozás a régi titkos diplomácia malaclopó köpönyege alatt ment végbe. És ez a tény azután el is árul mindent.

A világháborúért, a világháború minden borzalmaért, hat esztendő minden pokoli kínjáért a titkos diplomáciát szokás felelőssé tenni. Wilson elnököt kezdve a világpolitika minden aranyüstös hordájáig mindenki megegyezik abba, hogy bizony másképp festene most a világhábrázata, ha az 1914. előtti időkben nem álarcos utvesztő kiindulók, de a népszemese előtt, a nagy nyilvánosság számeletára csinálódott volna a külpolitika. A titkos diplomáciát százszoros deresre festették, a főlháborodott szavak s a haragos megotránkozás mogyoropáléájával egyet is végverték rajta — most azután a világbéke biztosításán dolgozó Nemzetek Ligája azzal kezdti a munkáját, hogy örökre fogadja az átkozott fattyut: a titkos diplomáciát.

A hős szerelmes — mikor a jambusoknak a legszívesebben, a legzengőbben kellett volna szárnyalniok — belesett a sugólyukba. A Nemzetek Ligáját — legalább is a papirus ukkuláré szerint — a titkos diplomácia gazdasági, gyalázatos eltévelyedései keltették életre és i meaz újszülött tazzal kezdti a maga csenevész életét, hogy megfertőzi magát a titkos diplomácia nyavalyájával. Tudatosan, terszerű határozottsággal.

Es a Liga urai minden bizonynyal ujra csodálkozni fognak, ha a világ a réginel is jobban félrehozza majd a száját, még több kétkedés ül ki a szája szögletébe, mikor a Nemzetek Ligájáról halli újabb szépen kiesztergályozott ünnepi strófákat.

40 DOLLÁR

kamatot fizetek egy évre minden nálam elhelyezett 1000 dolláros takarékbetéten.

KISS EMIL BANKAR
133 Second Avenue, New York.

Ked de k

Kom

A közgazdásznapokban a fotógráfia a ban. A polgárok az a ből és mindezik hogy a munkavégzés élet a jövőterén, hogy várható a sági viszony, hogy a közrosszabb na geti-e magá

A közgazdásznapokban a kedvező vezető, mert időzet, a hatásti folyam fejleménye a nézete szöveg legke-tul van az közel jövő 1921 elején lendülés va

Mindezek érdekes Da kiváló közz nye, amelye-tás foglal m

Gyors válto

WASHINGTON

Tagadhatatlanul ez közpölanatnyilás közt, azomb shingtonnak az, hogy a tartós javul esztendő jell

Az állam-ze 1914 ó boru egy díratott az a tel, nem vo deklódás fo mostanában.

Eg általa meg, hogy niszterünna leti életével tö más szvel főtisztviselő mértékű pe dokolatlan. nos vélemény csak ár gyon ártott, valaminak, kezd messze nem nek kellő leadott nyil gyűléseken.

Vagyis ma many felelős nézete szerin pangásnak a zen csak lekö gazdasági

TH

378 GR

440

ha 50 nagyb

415

ha 10 nagyb

TH

378 GR

CALIFORNIA ÉS A NYUGAT.

Közi Bakcsy Kornél a Szabadság californiai képviselője.

331 COPP BUILDING 218 SOUTH BROADWAY
LOS ANGELES, CALIFORNIA

(Képviselőnk egy californiai, mint az oregoni, washingtoni, nevadai, montani, utah, alaskai és arizonai magyarságnak mindenkor szívesen szolgál bármely utalgatásával, ha hozzá személyesen, vagy levélileg fordulnak, úgy szintén készséggel ed felvilágosításokat az egész amerikai magyarságnak Californiáról és a nyugatról.)

MAGYAR VÁROST ÉPITENEK CALIFORNIABAN.

Budapest lesz a neve a tiszta amerikai magyar városnak és sok ezer akér föld van fentartva a város körül a letelepedni szándékozó amerikai magyar farmerek részére. — Mit akar a Hungarian Colonization Company.

— A Szabadság eredeti tudósítása. —

LOS ANGELES, dec. 20. — Hatalmas meglepetéssel szolgált California az amerikai magyarságnak. Arról van szó, hogy ebben a szépséges államban Californiában egy amerikai magyar városkát fognak felépíteni. A város Budapestnek nevezik és körültette amerikai magyar farmerek telepednek le. Magyar farmerek fogják táplálni, felvilágosítani Budapestet. A tervet a Hungarian Colonization Company hajtja végre, mely már biztosította magának mindmáig területeket, ahol a város felépül és ahova az amerikai magyarság farmerek gyanánt letelepedhet. Több, mint negyvenezer akérnyi terület ez.

A Szabadság tudósításának alkalma volt a Hungarian Colonization Company vezetőségével, amely előkelő magyar és amerikai üzletférfiakból áll, beszélgetést folytatni az érdekes tervről, amelynek alapján a következőkben összegezhetjük azt:

— Ha körültekintünk Californiában, mondotta a társaság egyik vezető tagja, azt látjuk, hogy a mezőgazdaság voltaképpen csaknem mind az idegen bevándoroltak kezében van. A szőlő termelést csaknem mind olaszok végzik, a narancs, citrom, grapefruit és egyéb déli gyümölcsök termelése olaszok, németek és franciák kezében van, a veteményeket a japánok termelik, a gabonaféléknek pedig svédok, norvégok és oroszok osztokoznak.

— És valamennyi nagyszeműen halad előre. Valamennyi bremesak gyarapodik anyagiaként, de egyben megveti családjának a biztos és szép jövőt is. Százával és ezreivel vannak, akik tíz-husz akér földből nemcsak pompás megélhetést képesek maguknak biztosítani, de vagyont csinálnak, mert hiszen a californiai szőlő, gyümölcs, vetemény és más termények iránt is állandóan nagy a kereslet és a terményeknek nemcsak Californiában, de az egész Egyesült Államok a piaca.

— Californiában minden alkalom meg van arra a farmerek, hogy boldoguljon, hogy pénzt csináljon. Nem kell félnie a tétlét, mert az nincs. Nem kell félnie az időjárás viszontagságaitól, a férgekétől és más olyan dolgoktól, amelyek a keleten és a közép államokban oly kockázatosnak teszik a gazdálkodást. Ezért nevezik Californiát kínos Californiának, ezért képes California egymagában annyit produkálni, mint tíz más állam együttvéve.

— Hatalmas német, olasz, francia, orosz, svéd, norvég, japán, sőt örmény kolóniák vannak Californiában amelyek mind nagyszeműen haladnak előre, mind vagyonosabbak és tekintélyesebbek lesznek. Miért ne tudnánk ezt megtenni az amerikai magyarság is.

— Ha a magyarság Californiában egy gazda kolóniába tömörül, egy pár esztendő alatt nemcsak képes lesz felvenni a versenyt bármelyik nemzet fiával, de messze felül fogja szárnyalni őket.

— Mi tudjuk nagyon jól, hogy az amerikai magyarságban meg van a vágyódás California után, mert hiszen csak jót és szépet olvasott felőle. de hogy eddig még is húzódtott attól,

hogy eljőjön a nyugatra, annak több oka volt.

— A legfontosabb ok az volt, hogy voltak esetek, amikor a Californiába került magyarok lelketlen földhienáknak estek áldozatul, akik kihasználták az idejövő magyarság tájékozatlanságát, jóhiszeműségét és értéktelen silány földeket sózták a nyakába, vagy még földet sem adtak, csak a pénzt lopták ki a zsebéből. Ez hatalmas érv volt az ellen, hogy az amerikai magyarak a távoli, ismeretlen nyugatra jöjjenek.

— Mi hónapokon át jártuk California földjeit szelvéből hosszabbá egyik végétől a másikig, míg végre megtaláltuk azt a helyet, amely egy a föld jó sága, mint éghajlati viszonyok, közlekedés, ivóvíz, vízösség, gazdálkodás, kereskedelem és ipar szempontjából csaknem egyedül állnak egész Californiában. És ezt a helyet lefogaltuk, mert az lesz az amerikai magyarság paradicsoma.

Ezeket mondta a Hungarian Colonization Company egyik magyar vezető férfa. Kijelentette azt is, hogy a Los Angelesi magyarság köréből már sokan készülnek, hogy rövidesen Budapest környékén telepedjenek le és úgy látjuk, hogy még mielőtt a keleti magyarság megmozdul, már is számos magyar települést lesz Budapest környékén Los Angelesből és egyáltalán Californiából.

Budapest már meg van Californiában, az alapok is le lesz tette nagy ünnepek között és már is mindenki úgy cimezteti a levelet, hogy Budapest California, melynek post officia egyelőre Fontana California.

MAGYAROK ÉRKEZÉSE LOS ANGELESBÉ.

December hó első felében ismét nagy számmal érkeztek magyar honfitársak a keleti államokból. Közöttük Szekeres Mihály Clevelandból, Erdős Pál és neje Clevelandból, Németh János és családja Clevelandból, Gyurik István és családja Lorainból, Mrs. John Kelemen Buf faloból, Sipos János és családja Akronból, Aczél Mihály és családja Clevelandból, Thurn Vincen és családja Pittsburghból, Lőrincz János és családja Akronból, Kis Antal és családja Detroitból, Taros István és neje Detroitból, Gáll Miklós Clevelandból, Kupán József Clevelandból, Schmidt István Clevelandból, Barát Istvánné Gary, Indianából, Seiner Miklós Detroitból, Lesnyák János és családja Philadelphiből, Münster Tivadár és családja Clevelandból, Apáthy Ferenc Clevelandból, Polasek Sándor és családja Clevelandból, Geréb Tamás és családja Detroitból, Ine és Sándor és családja Akronból, Berezik István és családja Akronból, Taylor József és családja Akronból, Kelemen István és családja Pittsburghból és Pent Vince és családja Chicagoból.

TÁRSAS ÉLET LOS ANGELESBEN.

A Los Angelesi Magyar Társaság látva azt a nagy sikert,

BUDAPEST CALIFORNIABAN

Az örökös nyár hazájában, napsugaras Californiában egy új városka van alapulóban. A város neve BUDAPEST. A város amerikai magyarok építik meg önmaguknak. Az amerikai magyarok lesz ott minden: a kereskedések, mészáros, borbély, cipész, szabó, órák, divat és grocery üzletek, éttermek, hotelek, bankok. Magyar templomokban magyarul fognak imádkozni és magyar iskolában magyarul is fognak tanulni a gyermekek.

BUDAPEST AZ AMERIKAI MAGYARSÁGÉ LESZ.

És a magyar város környékén amerikai magyar farmerek telepednek le. Magyar farmerek fogják táplálni, fejleszteni, nagygyá és virágzóvá tenni BUDAPESTET.

Negyvenezer akér föld várja ott az amerikai magyar farmereket. Kész termőföldek, amelyek csak folytatni kell a gazdálkodást. És mindenki olyan gazdálkodást üzhet, amelyet legjobban kedvel, amihez legjobban ért.

Ötezer akér kész termő gyümölcsös van. Válogathat benne, hogy milyent akar venni: narancsost, citromost, grapefruitost, barackost, vagy szilvást. Gyümölcs termését a piacra se kell vinni, ott helyben megveszik és nagy pénzeket fizetnek érte.

Husz ezer akér szőlőföld van. Ha szőlő műveléssel óhajjt foglalkozni, itt van a legjobb alkalom. Akinek husz akér szőlője van az ezeket tehet félre a bankjába minden esztendőben, mert olyan nagy a kereslet a californiai szőlő után, hogy a lábán megveszik a termést és aranyakat fizetnek érte. Ha nem ért a szőlő műveléshez, három éven át díjtalanul kezeljük a szőlőjét, amíg beletanul ön is.

Tizenötezer akér elsőrangú szántóföldön, amely olyan sima, mint az aztal, mindent termelhet, amit csak akar a gabonától és lucernától kezdve a gyapotig. E szántóföldeken évek óta termelnek, úgy, hogy csak folytatni kell rajtuk a gazdálkodást.

Könnyű törlesztéssel vehet birtokot. A földeket nem kell egyszerre kifizetni. A legkönnyebb törlesztéseket állapítottuk meg, hogy lehetővé tegyük minden amerikai magyarnak azt, hogy ott földet vásároljon. A földek mind el vannak látva öntözésekhez szükséges vízcövekkel.

Aki szereti az állattenyésztést, annak nagyszerű alkalma van azzal foglalkozni. Hétezer fajdisznó, sok ezer csirke, tehén, ló és öszvér áll a letelepülők rendelkezésére. Önköltségi árban adjuk át, mert a letelepülők részére vannak azok tartva.

Az éghajlat Budapes és környékén olyan, amelynek alig van párja centért néhány perc alatt viszik az egész világon. Kánikula soha sincsen és a legmelegebb nyári napokon is az éjszakák olyan hűsek, jó szolgálatot tesz a takaró, ha valaki a szabadban alszik. Viszont soha sincsen tél, hiszen januárban és februárban érik a narancs és a téli hónapokon át is épen úgy dolgozhat ingujjban a szabadban, mint nyáron át.

BUDAPESTNEK és környékének az IVÓVIZE KITÜNŐ. A legpompásabb üde, kristálytisza hegyi víz.

BUDAPEST fekvésének nincsen párja. Két vasuti és egy villamos vasuti állomása van és három fő boulevard megy keresztül rajta. Egy tizezer lakosú város San Bernardino csak nyolc mérföldnyire van, egy másik nagy város a huszezer lakosú Riverside csak tíz mérföldnyire van, míg a nyugat legnagyobb városa Los Angeles mindössze negyvenöt mérföldnyire van. Valamennyi várost a vasutakon kívül villamos vasuttal is el lehet érni.

BUDAPEST egy olyan központon fekszik, amelynek párját nem találja meg egész Californiában. A három boulevard, amely keresztül megy rajta, ezer és ezer autó megy naponta, a turisták százezrei haladnak el ott és felóránként mennek az autó omnibuszok, amelyek pár centért néhány prec alatt viszik be a környékbeli nagy városokba.

Legyen ön is budapesti-farmer. Most már csak az amerikai magyarságon függ a választás. Ha tovább akarja magát és családját gyötörni, ha tovább akarja egészségét rongálni, úgy csak maradjon a keleten és folytassa a munkáját a gyárak füstös levegőjében, a bányák dohos mélyében. De ha vissza akarja szerezni az egészséget, ha meg akarja hosszabbítani az életét, ha biztosítani akarja a családját és nem akarja többé kitenni az ipari bérek változásaiól és a sztrájkokból eredő zavaroknak, kellemetlenségeknek és minduntalan előforduló munkanélküliségnek, úgy jöjjen le ön is Californiába, legyen a maga ura, a maga gazdája. Biztosítja önmagának és családjának az anyagi függetlenséget és teremtsen mag egy szebb és boldogabb jövőt.

Az amerikai magyarság nagyrésze eddig azért vonakodott farmra menni, mert nagyon el volt hagyatva. Nagyon be volt ékelve az idegenek közé. BUDAPESTEN és környékén nem lesz elhagyatva. Ott a farmerek amerikai magyar farmerek és a város amerikai magyar város lesz.

Jöjjen ön is és legyen egyike azoknak, akik nagygyá, virágzóvá teszik az amerikai magyar BUDAPESTET. Irjon meg ma nekünk és mi forduló postával magyar nyelven válaszolunk önnek. Elmondunk mindent részletesen az amerikai magyar farmer kolóniáról és az amerikai magyar BUDAPESTRŐL. Cimünk:

HUNGARIAN COLONIZATION CO.
Budapest-California
Post Office: FONTANA, Cal.

CALIFORNIAI MAZSOLÁT ÉS CALIFORNIAI MUSTOT Hozasson Karácsonyra

Hogy minden magyar családnak lehetővé tegyük azt, hogy a karácsonyi ünnepreke californiai mazsolát és mustot (grapejuicot) rendelhesen, akkép rendezkedtünk be, hogy december hó folyamán kisebb ordereket is teljesítünk.

200 font mazsolát

rendelhet tőlünk december hó folyamán bárki és mi ilyen kis mennyiségben is elküldjük azt bárhová. Emellett azonban természetesen tonna számba ép úgy, mint kára számba kaphatja tőlünk a legjobb mazsolát sokkal jutányosabb árban, mint bárhol.

25 gallon mustot

is szállítunk december hó folyamán bárkinek és bármely államba. A must jószágáról és tisztaságáról garantálunk. Emellett ép úgy szállítjuk ötven gallonról felfelé is bármely mennyiségben ezt a pompás italt.

Ragadja meg az alkalmat

és vegy eki a részét ebből a kedvezményes karácsonyi szállítástól. Forduljon meg ma hozzáunk rendelésével, mi forduló postával magyarul válaszolunk önnek. Cégünk a legelső nagyobb szabású magyar amerikai szállító és gyártó cég nemcsak Californiában, de az Egyesült Államokban. Mi nem egy rendeltet akurunk öntől, de a kölcsönös bizalom megteremtésével állandó összeköttetésben kívánunk maradni önnel.

Hungarian Grape & Fruit Co.

218 South Broadway, California.
Los Angeles,

CSALÁDI ÖRÖM.

Takács István levelet kapott az óházából, melyben testvére, a szatmármegyei Nagykarólyból származó Takács Imre arról értesítette, hogy neje, született Rita Rounger egy szép fiu gyermekkel ajándékozta meg őt. Takács Imre mintegy hat évvel ezelőtt ment le Lower Californiába (Mexico) Los Angelesből és ott San Fernandóban kapott munkát. Később megismerkedett egy mexioi ültetvényesnek a leányával, akit rövidesen el is vett feleségül és ő maga is ültetvényes lett. A távol idegenben szakadt magyarnak jól megy

CSALÁDI ÖRÖM.

és a sora és a golya madár immár negyedszer kopogtat be hájikkba.

amely működését kísér, elhátarozta, hogy a tél folyamán több olyan mulatságot fog rendezni, mely alkalmas lesz arra, hogy a los angelesi magyarságot összehozza. A legközelebbi mulatságára két olyan szereplő közreműködését fogja felkérni, akiknek a nevére méltán bízhat lehet az egész egész amerikai magyarság. Az egyik Aldrich Mariska a világhírű énekesnő, a másik pedig Veesev Dezső a szintén világhírű zongoraművész. Mind a ketten Los Angelesben laknak és innen szoktak kiindulni művészi körutjukra. Úgy Aldrich Mariska, mint Veesev Dezső beérezett tagjai a californiai előkelő társaságnak.

Mindamellett szívükben és lelkükben megmaradtak magyarságnak és ha jótékony téren alkalom nyílik a magyarság támogatására, kész örömmel teszik azt. A los angelesi Magyar Társaság legközelebbi küldetésig fogja felkérni a két világhírű művészt, hogy estélyen közreműködjenek.

Dr. Flesch N. ség főtákarát, jelentette, hogy gondolt arra, hogy nőke, a népielkerülésével a miniszterrel fe

California

HAJÓJEGYET bármilyen hajóra eladunk. UTLEVELET beszerzünk. CSALÁDJÁT kihoztatjuk és az okmányokat elkészítjük. PÉNZT a legolcsóbb napi árfolyam mellett küldünk. — Pénz beváltás. CSOMAGOT a leggyorsabban szállítunk teljes felelősség mellett az óházába. CALIFORNIAI telkeket és házakat veszünk és eladunk. Pontos magyar kiszolgálás. Theodor Répay 222 So. Broadway, Los Angeles, California

KI-MOIDS
(Tabletta és Szemes) Zavarok ellen új szemes alakban szarazan a nyelven, vagy hideg és meleg szobában vagy a vízben. Lehe: től megében.
GYORS ENYHÜLÉS!
Ára 25-50-75c.
TABLETTA FORMÁBAN IS. GYARJA SCOTT & BOWNE MAKERS OF SCOTT'S EMULSION 15

Internationale Exchange Co.

Magyar hajójegy-, pénzküldő és biztosítási ügynökség

Pénzt küldünk Magyarországra.

Austriába, Jugoszláviába, Romániába és Európa minden részébe a legolcsóbb napi árfolyamon jótállás mellett.

Hajójegyek az összes létező vonalakra.

Családját kihoztatjuk. Hajójegyeket árusítunk Európa minden kikötőjébe. Kényelmes utazást biztosítunk.

Csomagokat küldünk Magyarországra, Romániába és Jugoszláviába teljes jótállás mellett a leggyorsabb uton.

Üzletvezetőnk most érkezett vissza Magyarországból és teljesen ismerős az otthoni viszonyokkal.

Ha akar valamit megtudni a jelenlegi magyar helyzetről, jöjjen és látogasson meg bennünket.

Magyarul beszélünk. Magyarul levelezünk. Nemcsak a californiai, de az egész nyugat rendelkezésére állunk.

Pontos, biztos és gyors kiszolgálás

Internationale Exchange Co.

124. COURT STREET
(S. E. Corner of North Spring St.)
Telefon 13735
LOS ANGELES CALIFORNIA

MAGY

NYOMO MU

Az orvosi ka Tizenöt A munk szüntet

A munkás reformja, hej suth—Szerény kereskedelm betegség. 1907. évi XIX. ról szóló törz igalmat váltó vélemény ara vényjavaslat se a munkásság gálja. A javas ra nézve is se seket tartalm hogy az Orsz ség már a 32. után memoroa Benárd Agosto miniszter az nem hallgatta. Megkérdézi zólag Dollinger tanárt, az Orv két. A profess ket mondták. — Beendár tette előttünk gaszkodik a f lefektetett álla len semmit sz tozzatni. Dr. Flesch N. ség főtákarát, jelentette, hogy gondolt arra, hogy nőke, a népielkerülésével a miniszterrel fe

— A törvény kaadók körébe adják a munká a munkásbizto zik és az orvot tett elkesered oleón adják. Munkásbiztosit roha évi bont vosok a munk — A Munka kaadók és m fenn, az ő igaz tehát hogy ál lan, hogy az kájában a-mur jés számmal munkaadók h többés az aut munkásoknak lett a végős hogy a forrada mün kitorése elhelyezett pár bolshevizmuss zen természet many ezt a me ja tisztítani, ideiglenes in lenne, de nem lyennek a tör vezi, amely a az állam által tusba sorozot adja át és m niszteri jóva Nyilvánvaló, h nómia teljesn megszűnik. A jatságos helyz a munkaadók széről fenntar zeti az állam az állampól ket.

— Nagy hat az is, hogy h

— Nagy hat az is, hogy h

— Nagy hat az is, hogy h

— Nagy hat az is, hogy h

— Nagy hat az is, hogy h

— Nagy hat az is, hogy h

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KERESTETÉS, MUNKÁT KERESŐK... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

KIS HIRDETESEK ARSZÁRA... KIS HIRDETESEK ARSZÁRA

W. H. SCHWARTZ... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

H. E. VARGA... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

SAM'L SILBERGER... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

JOS. N. ACKERMAN... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

A. I. ZEIGER... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

FRANK G. NUNN... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

Chicago Magyar Orvos... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

Tanuljon táncolni... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

Reményi Tánciskolája... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

MRS. PATENT CO... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

Polachek Zoltán főmérnök... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

FELTALÁLÓK!... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

DR. ALBERT F. SNELL... ELJÖN CLEVELANDBA, OHIO

A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI... NEW YORKI IRODAI

PITTSBURGHI IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

BRIDGEPORTI, CONN. IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

PERTH AMBOY, N. J. IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

SOUTH BETHLEHEMI IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

BUFFALO IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

CHICAGO IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

MILWAUKEE IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

SOUTH BEND IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

DETROIT IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

AKRON IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

YOUNGSTOWN IRODAI... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

WHEELING, W. VA. MARTINSBURG... A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

SECURITY TRUST COMPANY... WHEELING, W. VA.

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Published... NO. 299

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

Magyar bányászok... Ha itt dolgozik vizesakcipia

100 Bányászt keresünk... Jöjjenek le Charlestonba, W. Va.

ÉLETMENTŐ... Ezen kívül mindenki érdekes és tanulságos könyv

Bizonffi Szótárt... Ilyen csekély pénzért szerezhet magának

MOKRAY TESTVÉREK... 150 Second Street, Passaic, N. J.

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se

SEGÍTSZEN MILL... A Rockefeller-nak mevnak egyetem se feje Gyors se